

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 9.2.2005
KOM(2005) 33 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE

o sociálnom programe

OZNÁMENIE KOMISIE

Sociálny program

Mottom druhej fázy sociálneho programu, ktorá potrvá do roku 2010 je „sociálna Európa v svetovej ekonomike: pracovné miesta a príležitosti pre všetkých”. Komisia už v oznámení o priebežnom hodnotení lisabonskej stratégie uviedla, že vízia, ktorá nás spája a ktorá bola potvrdená v Ústave, spočíva v zabezpečení „trvalo udržateľného rozvoja Európy založeného na vyváženom hospodárskom raste a cenovej stabilite, vysoko konkurencieschopnej sociálnej trhovej ekonomike, ktorého cieľom sú úplná zamestnanosť, spoločenský pokrok, vysoká úroveň ochrany a zlepšenie kvality životného prostredia”.

Komisia sa plne zaviazala modernizovať a rozvíjať európsky sociálny model, ako aj presadzovať sociálnu súdržnosť, ktoré sú súčasťou tak lisabonskej stratégie¹ ako aj stratégie trvalo udržateľného rozvoja². Tento program definuje priority, ktorými by sa v tejto oblasti mala riadiť činnosť Európskej únie.

Hodnotenie sociálneho programu dopĺňa a podporuje priebežné hodnotenie lisabonskej stratégie, ktorá sa zamerala na hospodársky rast a zamestnanosť. Program zohráva kľúčovú úlohu v presadzovaní sociálneho rozmeru hospodárskeho rastu.

V období rokov 2000-2004 bol dosiahnutý významný pokrok. V súčasnosti je potrebné zlepšiť implementáciu opatrení stanovených v sociálnom programe vychádzajúc z osvedčených zásad. Tieto zásady by mali umožniť:

- uplatňovať integrovaný európsky prístup, ktorý zabezpečí súlad medzi hospodárskymi a sociálnymi politikami a politikami zamestnanosti;
- presadzovať kvalitu — zamestnanosti, sociálnej politiky a pracovných vzťahov, ktorá by na oplátku mala umožniť skvalitnenie ľudského a sociálneho kapitálu;
- modernizovať systémy sociálnej ochrany prostredníctvom ich prispôsobenia momentálnym požiadavkám našich spoločností, vychádzajúc z princípov solidarity a posilnením ich úlohy produkčného faktora;
- zohľadniť „cenu za nedostatok sociálnej politiky”.

Pridaná hodnota sociálneho programu je nepochybná. Program umožňuje zjednodušiť modernizáciu vnútroštátnych systémov v kontexte ďalekosiahlych hospodárskych a spoločenských zmien. Zabezpečením rešpektovania základných práv a spoločných hodnôt podporuje harmonické fungovanie jednotného trhu.

Dôležitosť tohto prístupu v uplynulých rokoch zdôraznil aj Európsky parlament v rôznych stanoviskách o sociálnych aspektoch lisabonskej stratégie predložených.

¹ KOM (2005) 24.

² KOM (2005) 37.

Program čerpá zo správy Skupiny na vysokej úrovni o „budúcnosti sociálnej politiky“ a nedávneho príspevku tretej správy Wima Koka z októbra 2004 nazvanej „Čeliť výzve“. Nakoniec zohľadňuje otvorené interaktívne diskusie, ktoré boli organizované v rámci holandského predsedníctva v druhej polovici roku 2004.

Program rozvíja dvojakú stratégiu.

V prvom rade zdôrazňuje svoju úlohu v posilňovaní dôvery občanov. Dôvera je pre riadenie procesu zmeny nevyhnutná a zohráva kľúčovú úlohu v podporovaní hospodárskeho rastu. Program opisuje kombináciu nástrojov Spoločenstva na skvalitnenie vlastnej implementácie a v tomto kontexte predstavuje tri kľúčové podmienky úspechu, ktorými sú medzigeneračný prístup, partnerstvo za zmenu a potreba využiť príležitosti, ktoré ponúka globalizácia.

V druhom rade predstavuje program hlavné opatrenia rozdelené do dvoch veľkých kapitol, na ktoré sa vzťahujú strategické ciele Komisie 2005-2009³: (1) zamestnanosť (v rámci cieľa prosperity) a s tým spojená (2) rovnosť príležitostí a sociálne začlenenie (v rámci cieľa solidarity). Program spája konsolidáciu spoločného európskeho rámca s implementáciou rôznorodých opatrení, čím reaguje na osobitné potreby. Týmto spôsobom podporuje motto zjednotení v rôznorodosti, ktoré je verejne vyhlásené v návrhu ústavnej zmluvy.

1. BUDOVANIE DÔVERY — PROSTRIEDKY A PODMIENKY ÚSPECHU

1.1. Budovanie dôvery

Cieľom programu je modernizovať európsky sociálny model, najmä zlepšením kolektívnej spôsobilosti konať a poskytnutím nových príležitostí pre všetkých.

Hlavné hnacie sily zmeny, ktorými sú zvýšená konkurencieschopnosť v svetovom meradle, technický rozvoj a starnutie populácie sa koncom tohto desaťročia zrýchlia. Najväčšie výzvy, akými sú nízka miera zamestnanosti, nezamestnanosť, chudoba, nerovnosť a diskriminácia pretrvávajú.

Cieľom navrhovaných opatrení je, prostredníctvom modernizácie sociálnych politík, umožniť občanom získať dôveru vo vlastné schopnosti efektívneho zvládnutia zmeny.

1.2. Nástroje

S cieľom implementovať sociálny program má EÚ k dispozícii veľkú škálu nástrojov, medzi ktoré patria legislatíva, sociálny dialóg, finančné nástroje, najmä Európsky sociálny fond (ESF) a program PROGRES, „otvorená metóda koordinácie“, ktorá podporuje členské štáty v úsilí o modernizáciu systémov zamestnanosti a sociálnej ochrany a princípu uplatňovania rodového hľadiska. Vzťahy medzi sociálnym fondom a rámcom politiky vytvoreným sociálnym programom budú posilnené. Fond podporí politiky členských štátov, ktoré implementujú usmernenia a odporúčania prijaté v rámci Európskej stratégie zamestnanosti a cieľov schválených EÚ v oblasti sociálneho začlenenia.

Fond priamo investuje do implementácie politík vypracovaných v členských štátoch a schválených na európskej úrovni. Fond poskytne osobitnú európsku pridanú hodnotu

³ KOM (2005) 12.

rešpektujúc špecifickú situáciu v každej krajine. Samozrejme investície do odbornej prípravy a presadzovanie spoločenského kapitálu, ktorý je schopný vytvárať dôveru a presadzovať partnerstvá majú značný vplyv na dosahovanie hospodárskych a sociálnych cieľov a cieľov v oblasti zamestnanosti. A tieto faktory môžu pomôcť pri dobiehaní zameškaného v implementácii reforiem.

V členských štátoch a regiónoch, ktoré budú oprávnené na pomoc na základe navrhovanej kapitoly „konvergencie“, existujú veľké socio-ekonomické rozdiely tzn. ciele hospodárskeho rastu a kohézie nebudú dosiahnuté bez finančnej pomoci Spoločenstva. V členských štátoch, ktoré dostanú finančné prostriedky v rámci navrhovanej kapitoly „regionálnej hospodárskej súťaže a zamestnanosti“, bude fond zohrávať úlohu katalyzátora a bude tiež podporovať výmenu skúseností.

Doplňujúci charakter programu, priebežného hodnotenia lisabonskej stratégie a stratégiou trvalo udržateľného rozvoja je potrebný na zabezpečenie úzkej koordinácie s inými politikami Spoločenstva týkajúcimi sa vnútorného trhu, priemyslu, hospodárskej súťaže a obchodu. Takýto prístup plne zahŕňa zohľadnenie rozmeru zamestnanosti a sociálnej situácie v iných politikách Spoločenstva a naopak. Integrovaný nástroj hodnotenia dosahu, ktorý vyvinula Komisia, predstavuje cenný metodologický nástroj. V podobnom duchu čerpá sociálny program inšpiráciu aj z ústavnej zmluvy, v ktorej je dôležitosť integrovaného prístupu zdôraznená.

1.3. Tri podmienky úspechu

Program môže uspieť len vtedy, ak sa do neho zapoja všetky zložky európskeho obyvateľstva, a teda zmena bude vychádzať z medzigeneračného prístupu. Podobne nemôžu byť ciele zamestnanosti, solidarity a sociálneho začlenenia oddelené od svetového hospodárstva, v ktorom ide o konkurencieschopnosť a atraktivnosť Európy. Toto dvojité otvorenie si vyžaduje silnú a aktívnu účasť všetkých zainteresovaných.

1.3.1. Medzigeneračný prístup: príležitosti pre mladých ľudí

1.3.1.1. Zelená kniha o medzigeneračnom rozmere

Zmeny spôsobené demografickým vývojom európskej populácie, potreba prispôbiť sociálnej ochrany a dôchodkové systémy týmto zmenám systémy a nakoniec, potreba prepojiť tento myšlienkový proces s celou problematikou migrácie sú veľkými výzvami.

Preto je nevyhnutné analyzovať výzvy budúcnosti týkajúce sa vzťahov medzi generáciami a postavenia rodiny. S týmto cieľom Komisia v roku 2005 predloží Zelenú knihu o medzigeneračnom rozmere.

Zelená kniha o medzigeneračnom rozmere: analýza demografických zmien európskej populácie a ich následky.

1.3.1.2. Príspevok k európskej iniciatíve pre mládež (European Initiative for Youth)

Závazok mládeži, najmä so zreteľom na vytváranie dynamického vzťahu medzi generáciami, vyjadruje dôveru v budúcnosť a odmieta fatalistický pohľad na starnutie a pochybnosti. Európska iniciatíva pre mládež poznačí tento záväzok.

Závazok sociálnych partnerov vo forme medzigeneračného partnerstva, ktorého vytvorenie už bolo oznámené, bude kľúčovým príspevkom k tejto iniciatíve, pričom ďalším z takýchto bude začlenenie rozmeru mládeže do stratégií zamestnanosti a sociálneho začlenenia.

Medzigeneračné partnerstvo: príspevok európskej iniciatívy pre mládež

1.3.2. *Partnerstvo za zmenu*

Partnerstvo medzi orgánmi, sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou je jedným z kľúčov k úspechu európskych politík. S cieľom presadzovať podporu reforiem, Európska rada vyzvala v marci 2004 členské štáty, aby vytvorili partnerstvá za zmenu.

Je tiež potrebné urobiť prehľad o pokroku dosiahnutom v implementácii európskych politík dosiahnutom za účasti všetkých partnerov. S týmto cieľom Komisia navrhne:

Organizáciu výročného stretnutia, ktoré bude mať podobu fóra všetkých zúčastnených strán, ktoré bude hodnotiť implementáciu programu.

1.3.3. *Vonkajší rozmer*

Správa Svetovej komisie pre sociálny rozmer globalizácie (World Commission on the Social Dimension of Globalisation) a návrhy Komisie sú dobrým základom pre výrazný pokrok v posilňovaní sociálneho rozmeru globalizácie.

- Program hľadá spôsob, akým by zúžitkoval výmenu skúseností medzi EÚ a jej partnermi o úzkom prepojení hospodárskeho pokroku so sociálnym pokrokom zohľadňujúc vplyv zahraničného obchodu na hospodársku súťaž: v prvom rade s kandidátskymi krajinami, susediacimi krajinami a inými tretími krajinami, napríklad industrializovanými štátmi (USA, Japonsko), rastúcimi ekonomikami (Čína, Brazília, India, Južná Afrika) a rozvojovými krajinami;
- v druhom rade s medzinárodnými organizáciami ako Medzinárodná organizácia práce, OECD a OSN s organizáciami začlenenými do hospodárskej správy a riadenia (MMF, Svetová banka, WTO) s cieľom zohľadniť sociálny rozmer globalizácie a sociálny pilier trvalo udržateľného rozvoja.

Svetovým cieľom na všetkých úrovniach by malo byť presadzovanie primeranej práce pre všetkých v súlade s vyhlásením Svetovej komisie pre sociálny rozmer globalizácie. Tento cieľ zapadá do rámca implementácie rozvojových cieľov tisícročia, záväzkov svetového sociálneho samitu, ktorý sa konal v Kodani a hospodárskej správy a riadenia.

Okrem toho Komisia stanoví medziodborovú skupinu s cieľom presadzovať zohľadnenie vonkajšieho rozmeru zamestnanosti, sociálnej politiky a primeranej práce.

Začlenenie európskeho sociálneho modelu do vonkajšieho dialógu a do opatrení na dvojstrannej, regionálnej a viacstrannej úrovni

Presadzovanie primeranej práce ako svetového cieľa na všetkých úrovniach

2. DVE OBLASTI PRIORÍT

2.1. Smerom k úplnej zamestnanosti: urobiť z práce príležitosť pre všetkých, zvýšiť kvalitu a produktivitu práce, predvídať a zvládať zmeny

Dosiahnutie úplnej zamestnanosti

Prepracovaný cyklus Európskej stratégie zamestnanosti v roku 2005 podľa priebežného hodnotenia lisabonskej stratégie

Európsky sociálny fond napomáha konvergencii, zamestnanosti a hospodárskej súťaži

Predvídanie a zvládnutie zmeny: strategický prístup

S cieľom dosiahnuť lisabonské ciele hospodárskeho rastu a zamestnanosti, potrebuje Európa väčší počet aktívnych, a zároveň produktívnejších pracujúcich. Podporí to dlhodobý hospodársky rast, pomôže v boji proti nezamestnanosti a pri riešení regionálnych rozdielov a presadí sociálnu súdržnosť. Európa preto potrebuje riešiť otázku tak kvality, ako kvantity pracovných miest a produktivity práce. Tiež sa potrebuje zamyslieť nad riešením problému hospodárskej migrácie.

Komisia, ako súčasť priebežného hodnotenia lisabonskej stratégie, navrhla prepracovaný cyklus zahŕňajúci nové usmernenia a prepájajúci racionalizáciu koordinačných cyklov hospodárskej politiky na európskej úrovni. Štyri priority navrhnuté Kókovou pracovnou skupinou pre zamestnanosť v roku 2003 (správa „Zamestnanie, zamestnanie, zamestnanie“) budú stredobodom tohto cyklu s cieľom:

- zvýšiť prispôsobivosť pracovníkov a podnikov;
- prilákať viac ľudí na trh práce a presvedčiť ich, aby na ňom zostali;
- zvýšiť a zefektívniť investície do ľudského kapitálu;
- zabezpečiť skutočnú implementáciu reforiem prostredníctvom lepšej správy a riadenia.

S cieľom zlepšiť správu a riadenie Európskej stratégie zamestnanosti, plánuje Komisia v roku 2006 navrhnuť opatrenie na senzibilizáciu partnerov sociálneho fondu. V roku 2006 a 2007 začne komunikačnú kampaň medzi parlamentmi a zúčastnenými stranami na všetkých úrovniach.

V kontexte rastúcej hospodárskej integrácie a intenzívnejšej svetovej hospodárskej súťaže musí byť EÚ schopná efektívnejšie predvídať, spúšťať a zvládnuť hospodársku zmenu. Proces hospodárskej zmeny a urýchlí; reštrukturalizácia, výroba a investície v zahraničí, outsourcing, ba dokonca aj deindustrializácia sa stávajú čoraz dôležitejšími.

Skúsenosť preukázala, že aktívny prístup je nielen potrebný, ale aj možný. Komisia preto vyvinie stratégiu štyroch tém:

- väčšia súhra medzi európskymi politikami navrhnutými na podporu a doplnenie reštrukturalizácie. Komisia má v pláne ustanoviť fórum na vysokej úrovni, ktorú budú tvoriť všetky zúčastnené a zainteresované strany s cieľom posunúť sa týmto smerom;

- lepšieho zapojenia sociálnych partnerov, najmä prostredníctvom druhej fázy porad so sociálnymi partnermi o problematike reštruktulizácie a revízie smernice o Európskych pracovných radách (94/45/ES);
- väčšia súčinnosť politik a finančných nástrojov, najmä Európskeho sociálneho fondu;
- pevnejšie prepojenie medzi Európskou stratégiou zamestnanosti a rozvojom právneho rámca a dohôd sociálnych partnerov; umožní to posilniť prispôsobivosť pracovnej sily a podporiť politiky celoživotného vzdelávania a modernizácie organizácie práce.

Nová dynamika pracovných vzťahov

Vyvíjajúci sa právny rámec

Kľúčová úloha sociálneho dialógu

Presadzovanie sociálnej zodpovednosti spoločností

V dynamickom hospodárstve sa vynárajú nové formy práce, ako, napríklad, ekonomicky závislá činnosť a práca na dobu určitú.

Vzhľadom na ekonomickú integráciu európska úroveň poskytne značnú pridanú hodnotu vo vzťahu k činnostiam vykonávaným na vnútroštátnej úrovni.

Komisia preto hodlá prijať Zelenú knihu o vývoji pracovného práva. Práve v tejto zelenej knihe bude Komisia analyzovať súčasné trendy nových modelov organizácie práce a úlohu pracovného práva pri zvládaní tohto vývoja prostredníctvom poskytovania istejšieho prostredia podporujúceho efektívnu mobilitu v rámci trhu práce. Diskusia, ktorú tento dokument vyvolá, by mohla viesť k návrhom celej škály opatrení na modernizáciu a zjednodušenie existujúcich pravidiel.

V roku 2005 navrhne Komisia iniciatívu týkajúcu sa ochrany osobných údajov pracovníkov. V rámci lepšej regulácie, ktorá bola načrtnutá v priebežnom hodnotení lisabonskej stratégie, navrhne Komisia aktualizáciu smerníc 2001/23/ES (prevody podnikov) a 98/59/ES (hromadné prepúšťanie) a konsolidáciu rôznych ustanovení o informovaní a poradách s pracovníkmi.

Pokiaľ ide o zdravie a bezpečnosť pri práci, Komisia navrhne novú stratégiu na obdobie rokov 2007-2012. Prevencia sa vráti prostredníctvom nižšieho počtu pracovných úrazov a chorôb z povolania, má pozitívny vplyv na produktivitu a znižuje náklady, posilňuje kvalitu práce a tým valorizuje európsky ľudský kapitál. Nová stratégia by sa mala zamerať na nové a vynárajúce sa riziká, na zabezpečenie minimálnej úrovne bezpečnosti pracovného prostredia a na pracovníkov, ktorí nie sú dostatočne chránení. Hodnotenie existujúceho programu by malo pomôcť tieto nové situácie definovať. Osobitná pozornosť by mala byť venovaná kvalite služieb prevencie, odbornej príprave v oblasti zdravia a bezpečnosti, ako aj iným nástrojom s cieľom zabezpečiť lepšie uplatňovanie zdravotných a bezpečnostných noriem. Keďže kvalita implementácie má rozhodujúci význam, bude Komisia pokračovať v úsilí kontrolovať transpozíciu a implementáciu legislatívy. Okrem toho musia byť všetky príslušné zúčastnené strany schopné prevziať zodpovednosť s cieľom zabezpečiť účinnú implementáciu. Sociálny fond bude zohrávať kľúčovú úlohu pri posilňovaní spôsobilosti správ a sociálnych partnerov.

Komisia bude i naďalej nabádať sociálnych partnerov k tomu, aby v plnej miere prispievali k naplneniu cieľov stanovených v priebežnom hodnotení lisabonskej stratégie aj prostredníctvom uzatvárania dohôd na všetkých úrovniach.

Rešpektujúc autonómiu sociálnych partnerov, bude Komisia pokračovať v presadzovaní európskeho sociálneho dialógu na medziodborovej a sektorálnej úrovni, najmä posilnením logistickej a technickej podpory a vedením diskusií na základe článku 138 Zmluvy o založení ES.

Komisia bude naďalej presadzovať sociálnu zodpovednosť spoločností. Aby docielila účinnosť a dôveryhodnosť týchto postupov, navrhne v spolupráci s členskými štátmi a zúčastnenými stranami iniciatívy na posilnenie rozvoja a transparentnosti sociálnej zodpovednosti spoločností.

Smerom k európskemu trhu práce

Dobrovoľný európsky rámec pre nadnárodné kolektívne vyjednávanie

Rok 2006 – Európsky rok pracovnej mobility

Ak má byť vytvorený skutočný európsky trh práce a ak má účinne fungovať, je potrebné odstrániť zostávajúce priame i nepriame prekážky a navrhnúť politiky, ktoré vytvárajú také podmienky, ktoré umožnia príslušným zúčastneným stranám vyťažiť maximum z európskeho priestoru. V súlade s priebežným hodnotením lisabonskej stratégie predloží Komisia návrhy na odstránenie prekážok mobility pracovnej sily, konkrétne tie, ktorých príčinou je zamestnanecký dôchodkový systém.

V rámci EÚ je stále veľké množstvo potenciálu pre uľahčenie zvýšenia kvality a produktivity spočívajúceho v intenzívnejšej spolupráci medzi hospodárskymi partnermi.

Dobrovoľný rámec pre nadnárodné kolektívne vyjednávanie, či už na úrovni podnikov, alebo sektorov, by mohol podporiť spoločnosti a sektory pri zvládaní výziev, ktoré sa týkajú problematiky organizácie práce, zamestnanosti, pracovných podmienok, odborného vzdelávania. Sociálnym partnerom to poskytne základ na zvýšenie spôsobilosti konať na nadnárodnej úrovni. Poskytne to inovačný nástroj na prispôsobenie sa meniacim sa okolnostiam a tiež prístupnú nadnárodnú odozvu. Tento prístup je pevne zakotvený v prioritách partnerstva za zmenu, ktoré obhajuje lisabonská stratégia.

Komisia plánuje prijať návrh, ktorého cieľom bude dať k dispozícii sociálnym partnerom nástroj formálneho prijatia priebehu a výsledkov nadnárodného kolektívneho vyjednávania. Existencia tohto zdroja je nevyhnutná, ale jeho používanie bude dobrovoľné a bude záležať len na vôli sociálnych partnerov.

Okrem toho je voľný pohyb osôb jednou zo základných slobôd a je nevyhnutným nástrojom hospodárskeho prispôsobenia sa. Posilnenie siete Európskych služieb zamestnanosti by mohlo uľahčiť mobilitu. Objavujú sa však rôzne špecifické otázky: prechodné obdobie (pokiaľ ide o pracovníkov z nových členských štátov) a posilňovanie a zjednodušovanie ustanovení koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia.

Komisia v roku 2005 ustanoví skupinu na vysokej úrovni pozostávajúcu zo zástupcov zo všetkých členských štátov s cieľom zhodnotiť dosah rozšírenia na mobilitu a spôsob, akým schválené prechodné obdobia pre nedávne rozšírenie fungujú. Práca tejto skupiny by mala byť

podkladom pre správu, ktorú Komisia pripraví pre Radu na začiatku roku 2006 s cieľom informovať ju o rozhodnutiach, ktoré je potrebné prijať a ktoré sa budú týkať prechodných období.

Komisia uskutoční štúdie, ktoré jej umožnia, so zreteľom na budúce rozšírenia, permanentne sledovať migračné pohyby, ktoré nastali po rozšírení.

Nakoniec práca, ktorej cieľom je modernizovať a adaptovať existujúce pravidlá Spoločenstva bude pokračovať vďaka zmenám a doplneniam nariadení o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (nariadenia (EHS) č. 1408/71, (ES) č. 883/2004 a (EHS) č. 574/72).

2.2. Súdržnejšia spoločnosť: rovnosť príležitostí pre všetkých

Modernizácia sociálnej ochrany: kľúčová zložka priebežného hodnotenia lisabonskej stratégie

Spustenie metódy koordinácie v oblasti zdravotnej a dlhodobej starostlivosti

Všetky členské štáty sa pustili do dlhotrvajúcich reforiem svojich systémov sociálnej ochrany. Otvorená metóda poskytuje spoločné ciele, ale necháva na členských štátoch, aby si zvolili spôsoby a prostriedky, ktorými tieto ciele dosiahnu. Na mieste prispieva Európsky sociálny fond k implementácii politik sociálneho začlenenia.

Metóda, ktorá bola pôvodne využívaná v boji so sociálnym vylúčením a chudobou (od roku 2000) a neskôr uplatňovaná na dôchodkové systémy (od roku 2002), je široko uznávaná rôznymi partnermi, akými sú národné vlády, sociálni partneri, občianska spoločnosť, miestni a regionálni partneri. Sami tiež vyzvali na využívanie otvorenej metódy od roku 2006 v oblastiach zdravotnej a dlhodobej starostlivosti, ktorá bude dôležitá pri štruktúrovaní reforiem týkajúcich sa troch spoločných tém, a to témy všeobecnej dostupnosti, kvality a finančnej udržateľnosti. Implementácia by sa mala i naďalej zdokonaľovať, aby tak bola zaručená účinnosť týchto vnútroštátnych reforiem. Komisia navrhne, aby bol spôsob implementácie otvorenej metódy racionalizovaný a zjednodušený. Racionalizácia bude zahŕňať stanovenie jediného zoznamu cieľov spoločných pre všetky súčasti – sociálne začlenenie, dôchodky, zdravotná starostlivosť – vrátane horizontálnych cieľov, akými sú rovnosť príležitostí a prístup na trh práce.

Boj proti chudobe a presadzovanie sociálneho začlenenia

Iniciatíva Spoločenstva o systémoch minimálneho príjmu a integrácii ľudí vylúčených z pracovného trhu

Rok 2010 - Európsky rok boja proti sociálnemu vylúčeniu a chudobe

Na začiatku desaťročia bolo percento občanov rozšírenej EÚ, ktorým hrozila chudoba a trvalá chudoba veľmi vysoké, a to 15% pre chudobu a 9% pre trvalú chudobu. Odopieranie skutočných príležitostí bráni ľuďom v plnej miere sa začleniť do spoločnosti. Okrem toho prenášanie chudoby z generácie na generáciu odsúdi na trvalé vylúčenie všetkých, ktorí sú zraniteľnejší. Ide o situáciu, ktorá je sociálne a ekonomicky neudržateľná a dokazuje, že výzvy sú stále závažné napriek tomu, že boli všade zavedené globálne stratégie a zohľadňujú sa mnohé stránky chudoby.

Komisia bude v rámci nového programu viesť diskusie o ustanoveniach systému národného minimálneho príjmu, ku ktorých začatiu sa zaviazala v predchádzajúcom sociálnom programe. Členské štáty podporené otvorenou metódou začali samé hľadať spôsob, ktorým by zefektívniili systém minimálneho príjmu. Napriek tomu sa stále veľa ľudí potýka so závažnými ťažkosťami a nedostáva ani zamestnanie, ani ochranu vo forme národného minimálneho príjmu.

O roku 2005 začne Komisia konzultovať príčiny nedostatočnej efektívnosti existujúcich systémov. Konzultácie sa zamerajú na sociálnych partnerov, ktorých sa priamo dotýka implementácia opatrení týkajúcich sa sociálneho začlenenia prostredníctvom trhu práce, a môžu pripraviť pôdu pre konkrétne opatrenia s cieľom poskytnúť lepšie príležitosti. Komisia taktiež predloží myšlienku roku 2010, ako Európskeho roku boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu. Tento rok by mal zmerať pokrok dosiahnutý počas desaťročia s cieľom zdôrazniť určitú zraniteľnosť najcitlivejších skupín populácie.

Presadzovanie rôznorodosti a nediskriminácie

Strategický prístup k boju proti diskriminácii (2005)

Rok 2007 - Európsky rok rovnosti príležitostí

Nová fáza v presadzovaní rovnosti príležitostí pre mužov a ženy: Európsky rodový inštitút (European gender institute)

EÚ bola hnacím motorom implementácie zásady rovnakého zaobchádzania. Ukázala cestu v oblasti rovnosti medzi mužmi a ženami a prispela k praktickému pokroku v členských štátoch. Boj proti diskriminácii vychádza z pevného základu práv a uprednostňuje súčinnosť všetkých európskych nástrojov.

Po predložení Zelenej knihy nazvanej „Rovnosť a nediskriminácia v rozšírenej Európskej únii“ v roku 2004, do ktorej prispelo viac ako 1500 prispievateľov sa Komisia chystá predložiť v roku 2005 oznámenie o plánovanom politickom prístupe, ktoré zadefinuje politický rámec nových opatrení, vrátane uskutočniteľnosti a významnosti akýchkoľvek iniciatív, ktoré by dopĺňali existujúci právny rámec EÚ. Oznámenie sa tiež bude týkať riešenia problému menšín, najmä rómskej menšiny.

Komisia plánuje vyhlásiť rok 2007 za Európsky rok rovnosti príležitostí, čím by sa zdôraznila dôležitosť tejto témy, podčiarkla dosiahnuté výsledky, a nakoniec, poukázala na výhody rôznosti pre európske hospodárstvo a spoločnosť.

EÚ už dlhé roky odhodlane koná v oblasti rovnosti medzi pohlaviami. Napriek dosiahnutému pokroku stále zostáva mnoho výrazných problémov v oblastiach, ako sú platový rozdiel medzi mužmi a ženami, prístup žien a ich účasť na trhu práce, odborná príprava, kariérny postup, sklbenie súkromného a pracovného života alebo účasť na rozhodovacom procese. Keďže sa súčasná rámcová stratégia 2000-2005 končí, vypracuje Komisia oznámenie o budúcom vývoji politiky, v ktorom navrhne činnosť na riešenie týchto slabých stránok. Komisia tiež jarnému samitu predloží výročnú správu.

Európska rada v júni 2004 vyzvala Komisiu k založeniu Európskeho rodového inštitútu. Komisia čoskoro predloží v tejto veci návrh. Inštitút bude zohrávať úlohu clearingovej banky informácií a výmeny dobrej praxe. Inštitút bude rovnako pomáhať Komisii a členským štátom

pri implementácii cieľov Spoločenstva v oblasti presadzovania rovnosti medzi mužmi a ženami a pri zabezpečovaní ich zapracovania do politik Spoločenstva.

Nakoniec, v oblasti rovnosti príležitostí pre zdravotne postihnutých ľudí predloží Komisia nové vydanie akčného plánu a každý druhý rok, v Európsky deň zdravotne postihnutých uverejní správu o situácii týchto ľudí.

Sociálne služby všeobecného záujmu

Smerom k objasneniu úlohy a charakteristikám sociálnych služieb všeobecného záujmu

Komisia v roku 2005 predloží tak, ako oznámila v Bielej knihe o službách všeobecného záujmu v roku 2004, oznámenie s cieľom objasniť rámec, v rámci ktorého fungujú sociálne služby všeobecného záujmu a v ktorom môžu byť modernizované. V oznámení bude uvedený zoznam politik Spoločenstva, ktoré sa týkajú ustanovení o sociálnych službách všeobecného záujmu. Tiež bude zahŕňať opis spôsobu, akým sú tieto služby organizované a akým fungujú s cieľom prispieť k ich modernizácii a skvalitneniu so zreteľom na rôzne oblasti, ktorých sa týkajú.

Pokiaľ ide o štátnu pomoc, v roku 2005 prijme Komisia rozhodnutie podľa článku 86 ods. 3 Zmluvy a rámec Spoločenstva o dojednaniach pre financovanie služieb všeobecného záujmu. Tieto texty určujú podmienky, za splnenia ktorých je poskytnutie štátnej pomoci týmto službám kompatibilné s pravidlami Spoločenstva. Vzhľadom na prebiehajúce konzultácie je zámerom Komisie udeliť výnimku z oznamovania obmedzenej sumy náhrad verejnej služby. Osobitné podmienky by sa tiež mohli uplatňovať na nemocnice a združenia prevádzkujúce sociálne ubytovanie. V praxi by mala väčšina sociálnych služieb, ktoré spadajú do služieb všeobecného záujmu, využívať výhody vyplývajúce z tohto rozhodnutia.